

Vega
verneområdestyre

Møteinnkalling

Utvalg: **Vega verneområdestyre**
Møtested: , Elektronisk behandling
Dato: 21.05.2025
Tidspunkt: 14:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 16/25	Søknad om felling av oter i Lånan - Lånan, Flovær og Skjærvær fuglefredningsområde		2025/3765

Arkivsaksnr: 2025/3765-2

Saksbehandler: Anja Hennie Halmøy
Fredriksen

Dato: 21.05.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Vega verneområdestyre	16/25	21.05.2025

Søknad om felling av oter i Lånan - Lånan, Flovær og Skjærvær fuglefredningsområde

Forvalters tilrådning

Vega verneområdestyre gir med dette Utværet Lånan dispensasjon fra verneforskriftenes forbud mot jakt og bruk av skytevåpen for Lånan fuglefredningsområde. Dispensasjonen gis med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Vilkår:

- Dispensasjonen gjelder fra 21. mai til 10. juli 2025.
- Oter kan kun felles på land, dette for å øke sannsynligheten for å felle oter som har tilhold i dunværet.
- Det gis tillatelse til å felle inntil 2 otere i Lånan fuglefredningsområde. Dersom det felles oter må dette umiddelbart meldes i fra om til verneområdeforvalter på nr. 41 60 52 89 eller 950 52 394.
- Felt oter er viltfondets eiendom og skal umiddelbart fryses ned og oversendes Norsk institutt for Naturforskning, Høgskoleringen 9, 7034 Trondheim sammen med kopi av rapport om felling. Pakken skal merkes med opplysninger om fellingssted, fellingsdato, dødsårsak, voksendyr/ungdyr og evt. kjønn.
- Utværet Lånan rapporterer til Vega verneområdestyre etter at dispensasjonstiden er over, uavhengig av om det felles oter, innen 1. september 2025. rapporten skal inneholde:
 - Beskrivelse eller punktmerke i kart der oteren er skutt.
 - Beskriver årsak til at oteren må skytes, evt. også bilde.

Vi minner om at det også kreves fellingstillatelse fra Statsforvalteren i Nordland.

Søknaden

Utværet Lånan søker på vegne av grunneierne i Lånan om tillatelse til å felle inntil 3 oter for å sikre ærfuglbestanden på Lånan. De viser til at oteren har vært et økende problem de siste årene samtidig som at ærfuglbestanden i dunværene er synkende. De beskriver en hendelse for fire år siden som gjorde at ærfuglbestanden i Lånan ble hardt rammet. Flere oterangrep på rad gjorde at de mistet 40 ærfugler den sesongen. De gikk vakt på dagtid og natt for å prøve å holde oteren unna. Videre viser de til at det erfaringsmessig tar mange år å få ærfuglene tilbake etter oterangrep.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Lånan fuglefredningsområde ble sammen med Flovær og Skjærvær fuglefredningsområde fredet ved kongelig resolusjon 6. desember 2002. Formålet med er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl. I Fuglefredningsområdet er «Fugler, herunder reir og egg, fredet mot enhver form for skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelser. Jakt, fangst og bruk av skytevåpen er forbudt», jfr. §3, pkt. 2 i verneforskriften.

Naturmangfoldlovens § 48 sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Søknaden må vurderes etter vilkårene om at det ikke må stride mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Disse vilkårene er kumulative, det betyr at hvis begge vilkårene er oppfylt kan forvaltningsmyndigheten vurdere om det skal gis dispensasjon.

Alle saker som berører natur, skal i tillegg vurderes ut fra naturmangfoldlovens §§ 8-12.

Vurdering av saken

Lånan fuglefredningsområde er et aktivt drevet dunvær som har vært i kontinuerlig drift over århundrer. Vi er godt kjent med at oter er et problem i dunværene og at det i periodene etter oterangrep har det vært en markant nedgang i den lokale ærfugl-bestanden. Å gjenoppbygge hekkeplassene etter at oterangrepet har skjedd kan ta flere år.

Vi har tidligere år mottatt én søknad fra Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv om uttak av et ulikt antall otere i dunværene i verdensarvområdet, inkludert verneområdene rundt Vega. Vi har tidligere gitt tillatelse til å felle inntil 6 otere i følgende verneområder: Lånan, Flovær og Skjærvær fuglefredningsområde, Muddvær fuglefredningsområde og Hysvær/Søla landskapsvernområde med dyrelivsfredning. Intensjonen har vært å ha en øvre grense på antall otere som kunne felles for alle verneområdene. Verneområdestyret har da gitt dispensasjon fra forbudet mot jakt og bruk av skytevåpen, mens Statsforvalter i Nordland som har myndighetsansvar for skadefelling av rovvilt har gitt fellingstillatelsen.

For å sikre ærfuglbestanden i Lånan søkes det om å ta ut inntil 3 otere i Lånan denne sesongen. Vi vurderer det slik at vi ikke kan gi tillatelse til uttak av 3 otere i Lånan uten å se dette i sammenheng med tillatelser som kan bli gitt i andre dunvær i verneområdene denne sesongen. På bakgrunn av dette mener vi at det er nødvendig å sette en øvre grense på inntil 5 otere samlet for alle verneområdene. For å holde oversikt over uttaket må verneområdeforvalter varsles umiddelbart etter uttak av oter. For Lånan vurderer vi at det kan gis tillatelse for inntil 2 otere.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Jakt på skadeoter i fuglefredningsområdet rammes av forbudet mot jakt, fangst og bruk av skytevåpen i verneforskriften. Søknaden må derfor behandles etter naturmangfoldloven § 48. Den omsøkte aktiviteten kommer ikke inn under sikkerhetsmessige hensyn eller vesentlige samfunnsinteresser. Med vesentlig samfunnsinteresse menes tungtveiende hensyn av nasjonal betydning. Søknaden må derfor vurderes opp mot om tiltaket strider mot verneformålet, og om det påvirker verneverdiene nevneverdig.

Forbudet mot jakt og bruk av skytevåpen inne i fuglefredningsområdet skal håndheves strengt. Samtidig er selve dunværsdriften avhengig av at man tar ut skadeoter for å unngå ytterligere reduksjon i den lokale ærfuglbestanden. Ærfuglen er i tilbakegang langs hele kysten, og regnes nå som sårbar på rødlista. Ifølge NINA-rapport 1229 er det høy tetthet av oter langs hele kysten av Nordland, og bestanden regnes som livskraftig. Å ta ut inntil 5 oter totalt i alle verneområder vurderer vi at ikke vil ha innvirkning på oterbestanden. Det legges med dette til grunn at kravene i § 8 i naturmangfoldloven er oppfylt.

Føre-var-prinsippet kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap, jfr. naturmangfoldloven § 9. Etter verneområdestyret syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. I forbindelse med vurderingen er det tatt hensyn til den samlede belastningen oterbestanden utsettes eller vil bli utsatt for. Det er derfor satt en kvote for uttak.

Vi anser at § 11 ikke er relevant i denne saken. I § 12 i naturmangfoldloven heter det at for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Det har vist seg at det ikke er mulig med nåværende kunnskap å unngå at oter gjør skade i dunvær. Det anses som en aktuell løsning å ta ut et begrenset antall skadeoter for å beskytte ærfuglbestanden i dunværet Lånan.

I vurderingen vår legges det stor vekt på at Lånan er et aktivt drevet dunvær, og at ærfuglen er en sårbar art. Truslene mot ærfuglen kommer ikke bare fra oter, men også fra flere andre predatorer samt klimatiske endringer. Likevel så gjør oteren stor skade når den først slår til, også ved at fuglen blir skremt fra å hekke på nytt i det området angrepet har skjedd. Oterangrep er en del av den samlede belastningen som ærfuglen møter i hekketiden, og som kan være med på å redusere bestanden lokalt. Vi vurderer at en begrenset uttak av oter ikke vil tilsidesette verneverdiene eller verneformålet som er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl.

Med bakgrunn i dette vurderer Vega verneområdestyre at det er hjemmel i naturmangfoldloven § 48 til å gi dispensasjon fra jaktforbudet i vernebestemmelsene for Lånan, Flovær og Skjærvær fuglefredningsområde. Det tillates å felle inntil to otere i Lånan med de vilkår som er beskrevet ovenfor.

Kilder: NINA Rapport 1229. Norsk institutt for naturforskning.

